καὶ πάλι στὰ γόνατα κι' ἄρχισε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὴν προσευχή της.

Ἄξαφνα εἶδε κάτι νὰ γυαλίζη καὶ νὰ λάμπη κοντά της. Κύτταξε καλύτερα. Ἦταν μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίτσας, μαζὺ μ' ἕνα φυλαχτό, κ' εἶχαν πέσει ἀπὸ τοῦ Πιέτρεκ τὸ λαιμό.

—Ἄχ, Παναγιά μου, εἶπε, ἔφυγε χωρὶς τὸ φυλαχτό του !...

Κι' ἔπειτα, μὲ μάτια βουρκωμένα, κύτταξε ψηλὰ τὸ Σταυρωμένο.

—Φύλαξέ τον, Παναγιά μου, εἶπε. Φύλαξέ τον, μὴ τοῦ συμβῆ κανένα κακό ! Θεέ μου, ἔφυγε χωρὶς τὸ φυλαχτό του !..

Τὰ δάκρυα τὴν πνίγανε. Ὅλα μέσα στὴν ψυχή της ἦσαν σκοτεινά, σὰν νὰ εἶχε πειὰ σβηστῆ ὁ ἥλιος τῶν ἐλπίδων της....

* * *

—Καλὸ θὰ ἤτανε νὰ μέναμε καὶ νὰ ξενυχτούσαμε ἐδῶ, σὲ τοῦτο τὸ χωριό. Τὰ ἄλογα εἶνε κουρασμένα καὶ τὴ νύχτα ἀσφάλεια σ' αὐτὸ τὸ δρόμο δὲν ὑπάρχει, εἶπε ὁ Πιέτρεκ στὸν Φράνεκ.

—Δίκηο ἔχεις, Πιέτρεκ, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος, ἀλλὰ τὸ σιτάρι ποὺ κουβαλάω πρέπει νὰ εἶνε αὔριο πρωΐ-πρωΐ στὸ Τύρνοβο· Ἄς προχωρήσουμε λιγάκι ἀκόμα καὶ σὰν περάσουμε αὐτὸ τὸ δάσος, θὰ βροῦμε ἕνα καπηλειό. Θὰ πιοῦμε ἕνα ποτῆρι καὶ θὰ δώσουμε καὶ στὰ ἄλογα νὰ φάνε....

—Ὅπως θέλεις, Φράνεκ !...

—Ἐμπρός, λοιπόν ! Ντέέέέέ : Χόπ !... Χόπ !... Χόπ !...

Προχωροῦν. Περάσαν τὸ χωριό. Ἀκούγονται μονάχα τὰ σκυλιὰ νὰ γαυγίζουν. Στάθηκαν τώρα στὸ δάσος. Ὁ οὐρανὸς εἶνε καθαρός. Ἕνα μισὸ φεγγάρι καὶ τὰ ἄστρα λάμπανε ψηλά, ἀλλὰ τὸ φῶς των δὲν περνᾶ μέσα στὸ δάσος. Οἱ κλάδοι οἱ πυκνοὶ τὸ ἐμποδίζουν. Σκοτάδι βασιλεύει...

—Κάθησε σὺ ἐμπρός, Πιέτρεκ, λέει ὁ Φράνεκ στὸ σνίτροφό του καὶ κράτα τὰ λουριά, ὥσπου νὰ γεμίσω τὴν πίπα μου καὶ νὰ τὴν ἀνάψω μὲ τὸ τσακμάκι μου...

Ὁ Πιέτρεκ κάθεται ἐμπρὸς καὶ παίρνει τὰ χαλινάρια.

—Χάϊ... Χάϊ... Χάϊ !... Ντέέέέέέ !....

Συλλογίζεται, καθὼς τρέχει, τὴ μητέρα του, τὴ Βάσσια του, καὶ ἡ ψυχή του σκιρτάει εὐχαριστημένη. Συλλογίζεται τὰ χρήματα ποὺ θὰ κέρδιζε, γιὰ ν' ἀγοράση μιὰ ἀγελάδα γιὰ τὴ μάννα του καὶ γιὰ νὰ στεφανωθῆ τὴ Βάσσια.

—Λοιπόν, Πιέτρεκ, τὴ Βάσσια θὰ τὴν πάρης ; τὸν ρωτάει ἄξαφνα ὁ Φράνεκ.

—Ἂν θέλει ὁ Θεός ! ἀποκρίνεται ὁ Πιέτρεκ.

—Κι' ἂν δὲν τὸ θέλω ἐγώ ;

—Τί λόγια εἶν' αὐτά, Φράνεκ ;

—Καὶ σ' ἀγαπάει ἡ Βάσσια ;

—Πάρα πολύ. Χωρὶς ἐμένα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ζήση.

—Ψέματα λές, οὐρλιάζει ὁ Φράνεκ..

Καὶ .....

Στὸ Βορόνιεφ, ἡ μητέρα τοῦ Πιέτρεκ ἔκλαιγε. Θυμότανε τὸ γιό της, ὁ νοῦς της ὅλο γι' αὐτὸν παράδερνε... Ἡ Βάσσια ἔκλαιγε κ' αὐτὴ μὲ πόνο. Ὅλα τῆς φαινότανε μαῦρα καὶ σκοτεινά, καὶ ὁ λογισμός της πήγαινε πάντα στὸ κακό, γιατί ὁ Πιέτρεκ ἔχασε τὸ φυλαχτό του...

Ὁ Φράνεκ γύρισε στὸ χωριό.

Οἱ χωρικοὶ παραξενευόντουσαν, βλέποντάς τον νὰ γυρίζη στὰ καπηλειά, μὰ ὁ Ἔρισκο, ὁ ταβερνιάρης, ἦταν εὐχαριστημένος ποὺ τὸν ἔβλεπε νὰ κατεβάζη κοῦπες γεμᾶτες καὶ ξεχειλιστὲς καὶ νὰ ζητάη κι' ἄλλο κρασί.

Ὁ Φράνεκ ὅμως δὲν μεθοῦσε, ὅσο κι' ἂν ἔπινε.

Πέρασαν μέρες, βδομάδες, μῆνες...

Τελείωσε ὁ θερισμός. Ἤρθε τὸ φθινόπωρο. Ἡ γρηὰ μητέρα τοῦ Πιέτρεκ κόντευε νὰ χάση πειὰ τὰ μάτια της ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ κλάψιμο. Ἀρρώστησε ἀπὸ τὸν πόνο της. Ἡ Βάσσια τὴν περιποιόταν. Τῆς ἔδινε κι' ἔπινε ζεστό, τῆς ἔφτιανε ζωμὶ ἀπὸ περιστέρια, γιὰ δυναμωτικό, ἀλλὰ καλλιτέρεψη δὲν ἔβλεπε...

Ἤρθε καὶ ὁ Νοέμβριος, ποὺ εἶνε ὁ μῆνας τῶν ψυχῶν ἐκεῖ. Ἡ μάννα τοῦ Πιέτρεκ σηκώθηκε τὴ μέρα τῆς γιορτῆς τῶν ψυχῶν. Φαινόταν σὰν καλύτερα καὶ πῆγε στὴν ἐκκλησία κ' ἔπειτα στὸ κοιμητήριο τοῦ χωριοῦ. Ἀλλὰ ἐκεῖ, ἔξαφνα, ἀλλιαθήτησε καὶ γύρισε κι' ἔπεσε καὶ πάλι στὸ κρεββάτι της. Καὶ πειὰ δὲν ξανασηκώθηκε. Κοιμήθηκε τὸν ὕπνο τὸν αἰώνιο, βαθειά, στὴν κρύα γῆ.

Ἡ Βάσσια λίγνευε καὶ μαραινότανε. Ἕνας φόβος τὴν κυνηγοῦσε ἀόριστος καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ἰδῆ τὸν Φράνεκ στὰ μάτια.

Αὐτὸς σύχναζε, ὅπως πάντα, στὸ σπίτι της, ἀλλὰ φαινόταν σὰν νὰ εἶχε ἐγκαταλείψει πειὰ τοῦ γάμου τὴν ἰδέα.

—Ἐγὼ πειά, ἔλεγε, δὲν κάνω γιὰ τὴ Βάσσια, μὰ οὔτε κ' ἡ Βάσσια γιὰ ἐμέ. Κι' ἅμα γυρίσει ὁ Πιέτρεκ, μὲ τὸ καλό, ἐγὼ θὰ τοὺς στεφανώσω...

—Τί νὰ γίνη, ἔλεγε καὶ ἡ Μαλκογιάκα, ἡ μητέρα τῆς Βάσσας. Ἀφοῦ ἔτσι ὁ Θεὸς τὸ θέλει καὶ ἐπιμένει καὶ ἡ Βάσσια τόσο πολὺ γιὰ τὸν Πιέτρεκ... Ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ γυρίση μὲ τὸ καλὸ κι' ἂς στεφανωθοῦνε.

Κι' ὁ γέρο-Κοσμᾶς ἐπρόσθετε :

—Ὑποσχέθηκε στὴ Βάσσια ὅτι θὰ γύρ.ζε δωπέρα τὰ Χριστούγεννα.

Σὰν ἔρθει, λοιπόν, δὲν θὰ τὸν ἀφήσουμε νὰ ξαναφύγη καὶ θὰ κάνουμε τὸ γάμο τους, πρὶν ἔρθει ἡ Μεγάλη Σαρακοστή.

—Θὰ μοῦ ἀγοράσης τότε ἕνα ζευγάρι καινούργια παπούτσια κι' ἕνα φορεματάκι, τοῦ εἶπε ἡ μικρότερη, ἡ Μόρύσσα.

—Ναί, ναί... Θὰ σ' ἀγοράσω, ἀλλὰ θὰ κυττάξουμε νὰ βροῦμε κανέναν Πιέτρεκ καὶ γιὰ σένα.

—Ἀ ! θὰ γλεντήσουμε καὶ θὰ χορέψουμε τόσο πολύ, ποὺ θὰ πέσουν τῶν σπιτιῶν τὰ κεραμίδια !... συνεπλήρωνε ὁ Φράνεκ. Φτάνει μονάχα ὁ Πιέτρεκ νὰ μὴν εὕρη καμμιὰ ἄλλη Βάσια στὸ δρόμο του... Γιατί, ποῦ ξέρει κανείς, σὰν κερδίσει χρήματα πολλά, ἂν θὰ ἔρθη στὸ χωριὸ ἢ θὰ πάη νὰ ζήση στὴν πόλι καὶ νὰ βρῆ ἐκεῖ καμμιὰ κυρά....

* * *

Στὸ Βοροντόφ, στὸ σπιτάκι τοῦ Κοσμᾶ, εἶνε μαζεμένοι πολλοὶ καὶ κουβεντιάζουν. Εἶνε πάλι ἡ νύχτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων. Ὁ γέρο-Κοσμᾶς εἶνε κακοδιάθετος. Ἡ Μαλκογιάτα δὲν μιλάει κι' ἡ Βάσσια κυττάζει τὴν Παναγίτσα μὲ τὸ φυλαχτὸ τοῦ Πιέτρεκ. Ὅλα, εἴπαμε, εἶνε σκοτεινά, μέσα στὴν ψυχή της, σὰν νὰ σβήστηκε ὁ ἥλιος τῶν ἐλπίδων της. Κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ γελαστὴ Μαρύσσια, ξέχασε τὰ παπούτσια καὶ τὸ φορεματάκι της, ποὺ τόσο τὰ ποθοῦσε...

—Πήγανε ὄξω, Βάσσια, μὲ τὴ γαβάθα καὶ τὸ ξύλινο κουτάλι, νὰ δώσης τὴ σοῦπα στοὺς βρικόλακες, λέει ἡ μάννα της.

Ἡ Βάσσια παίρνει τὴ γαβάθα καὶ βγαίνει στὴν αὐλή.

—Χοῦ !... Χοῦ !... Χοῦ !..

Ἄξαφνα, πίσω ἀπὸ τὸ λαχανόκηπο, πρόβαλε μπρός της μιὰ λευκὴ σκιά. Εἶχε μιὰ πληγὴ στὸ κεφάλι καὶ τὸ αἷμα ἔτρεχε καὶ κοκκίνιζε τὸ χιόνι.

—Κάθε πλάσμα ἂς δοξάζει τὸ Θεό ! φώναξε ἡ Βάσσια.

Ἡ ματωμένη σκιὰ σήκωσε τὸ χέρι, ἔδειξε τὸ σπίτι, ἔπειτα τὴν καρδιά της καὶ κατόπιν τὸ κεφάλι της.

—Θεέ μου, ὁ Πιέτρεκ !... ξεφώνισε ἡ Βάσσια. Ζωντανὸς εἶσαι ἢ πεθαμμένος, ἀγάπη μου ;... Ὅπως κ' ἂν εἶσαι, Πιέτρεκ μου, καὶ στὸν τάφο ἂν εἶσαι ἀκόμα, ἐγὼ δική σου θᾶμαι πάντα !..

Μιλῶντας ἔτσι ἡ Βάσσια, προχώρησε γιὰ νὰ τὸν ἀγκαλιάση.

—Ἔλα μέσα, Βάσσια, καὶ κάνει κρύο, τῆς φώναξε ἡ Μαλκογιάτα, ποὺ πρόβαλλε στὴν πόρτα.

—Μήπως ἡ Βάσσια κουβεντιάζει μὲ κανένα βρυκόλακα πάλι ; εἶπε ὁ Φράνεκ, ποὺ ἐρχότανε ἀπὸ πίσω ἀπ' τὴ Μαλκογιάτα.

—Μητεροῦλα μου, εἶνε ὁ Πιέτρεκ !.... φώναξε ἡ νέα. Φεύγω καὶ πάω μαζύ του... Ἀφήνω γειὰ σὲ ὅλους σας !... Πάει, δὲν θὰ μὲ ξαναϊδῆτε πειά !...

Ἡ Μαλκογιάτα ἔτρεξε νὰ πιάση τὴν κόρη της. Πίσω της ἔτρεχε ὁ Φράνεκ. Θέλησε νὰ πιάση τὴ Βάσσια ἀπ' τὸ χέρι· Ἐκείνη ὅμως τοῦ φώναξε :

—Φονιᾶ !... Ἐσὺ τὸν σκότωσες ! Οὔτε ὁ Θεός, οὔτε οἱ ἄνθρωποι θὰ σὲ συγχωρήσουν !..

Ὁ ματωμένος ἴσκιος πλησίασε τὸν Φράνεκ, ποὺ νόμισε ἄξαφνα πὼς ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Πιέτρεκ νὰ τοῦ λέη :

—Ὁ Θεὸς νὰ σὲ τιμωρήση, ὄχι γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔκαμες σὲ μένα, ἀλλὰ γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔκαμες στὴ μάννα μου καὶ σὲ τοῦτη τὴ δυστυχισμένη !....

Ἡ Βάσσια τινάχτηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Μαλκογιάτας.

—Ἔρχομαι μαζύ σου, Πιέτρεκ !... φώναξε.

Καὶ σωριάστηκε κοντὰ στῆς μάννας της τὰ πόδια·

Σὲ λίγο, τὸ σῶμα τῆς Βάσσας ἦταν ἀπλωμένο στὸ κρεββάτι, κοντὰ στὸ μισοτελειωμένο Χριστουγεννάτικο δεῖπνο. Ὁ Φράνεκ εἶχε γίνει ἄφαντος.

Γάμος δὲν ἔγινε στὸ Βοροντόφ.

Ἔγινε μιὰ κηδεία στὸ σπίτι τοῦ γέρο-Κοσμᾶ. Ἐθάψανε τὴ Βάσσια, κοντὰ στὴ γρηὰ μητέρα τοῦ Πιέτρεκ !...

* * *

Πέρασε ὁ χειμῶνας, ἔφτασε ἡ ἄνοιξις, ἀλλὰ τὸ πένθος δὲν ἐπέρασε ἀπὸ τοῦ γέρο-Κοσμᾶ τὸ σπίτι.

Ὁ Φράνεκ, ἀπὸ ἐκείνη τὴ νύχτα τῶν Χριστουγέννων, εἶχε χάσει τὰ λογικά του, ὅπως ἔλεγε ὁ κόσμος. Πηδοῦσε καὶ γελοῦσε ἄγρια·

Ὅλα πειὰ τοῦ πήγαιναν ἀνάποδα. Τὰ ζῶα του ψοφοῦσαν, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν τὰ περιποιόταν. Κι' ὁ κόσμος ἔλεγε κρυφὰ ὅτι πραγματικὰ αὐτὸς θὰ σκότωσε τὸν Πιέτρεκ. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε.

Ἦρθε καὶ πάλι ἡ νύχτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ λύπη τώρα βασίλευε στὸ σπίτι τοῦ γέρο-Κοσμᾶ. Ὁ Φράνεκ ἐγύριζε τὴ νύχτα ἐκείνη τριγύρω ἀπὸ τὸ θλιμμένο σπίτι· Στομάτησε τέλος σὲ μιὰ ἄκρη κι' ἄρχισε νὰ κυττάζη κατὰ τὸν λαχανόκηπο.

Δυὸ λευκὲς σκιὲς φάνηκαν ἄξαφνα. Ἡ μιὰ εἶχε τὸ κεφάλι καταματωμένο καὶ ἡ ἄλλη φοροῦσε ἕνα στεφάνι ἀπὸ μυρτιές.

Ὁ Φράνεκ θέλησε νὰ φύγη, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε. Μιὰ δύναμις ἀόρατη τὸν κρατοῦσε καρφωμένο στὴ θέσι του.

Ἡ ματωμένη σκιὰ τοῦ ἔδειξε τὸ δρόμο καὶ μαζὺ μὲ τὴν ἄλλη, τὴν

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Τὸ «Μπουκέτο», εἰσερχόμενον ἀπὸ τοῦ φύλλου αὐτοῦ στὸ ἓνδέκατον ἔτος του, θεωρεῖ καθῆκον του νὰ ἐκφράση τὰς θερμοτάτας καὶ ἐγκαρδίους εὐχαριστίας του πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας του καὶ τὰς ἀναγνωστρίας του, διὰ τὴν φανατικὴν ὑποστήριξιν, τῆς ὁποίας ἔτυχεν ἐκ μέρους των ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του μέχρι σήμερον.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ, τοὺς ὑπόσχεται ὅτι θ' ἀνανεοῦται πάντοτε καὶ θὰ τοὺς προσφέρη, ὡς καὶ μέχρι σήμερον, ἐκλεκτὰς πνευματικὰς ἀπολαύσεις.

ΑΙΣΙΟΝ ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΕΣ
ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ